

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 2.2.2011
KOM(2011) 32 v konečném znění

2011/0023 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o používání údajů ze jmenné evidence cestujících pro prevenci odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti

(SEK(2011) 132 v konečném znění)
(SEK(2011) 133 v konečném znění)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

EU i další části světa se v posledním desetiletí potýkají se zvýšením závažné a organizované trestné činnosti, jako je obchod s lidmi¹ a drogami². Podle zdrojů EU (Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics) došlo v roce 2007 v členských státech EU (s výjimkou Itálie a Portugalska, pro něž nebyly údaje poskytnuty) přibližně ke 14 000 trestným činům na 100 000 obyvatel, počínaje 14 465 trestnými činy ve Švédsku a konče 958 trestnými činy na Kypru. Posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v Evropské unii (OCTA 2009) vypracované Europolem upozorňuje na to, že většina organizované trestné činnosti zahrnuje mezinárodní cestovní ruch, jehož typickým cílem je pašování lidí, drog a dalšího nedovoleného zboží do EU.

Zároveň se lze jak uvnitř EU, tak za jejími hranicemi setkat s teroristy a teroristickými organizacemi. Teroristické útoky, k nimž došlo v roce 2001 ve Spojených státech, nezdařený teroristický útok ze srpna 2006, jehož cílem bylo vyhodit do povětří letadlo na cestě ze Spojeného království do Spojených států amerických, či pokus o teroristický útok na palubě letadla z Amsterdamu do Detroitu v prosinci 2009, ukázaly schopnost teroristů organizovat útoky zaměřené na mezinárodní lety ve kterékoliv zemi. Přestože byl terorismus v EU v roce 2009 podle zprávy Europolu o situaci a vývoji terorismu v Evropě z roku 2010 slabší, zůstává hrozba terorismu nadále reálná a závažná. Většina teroristických aktivit je nadnárodní povahy a zahrnuje mezinárodní cestovní ruch³, mimo jiné do výcvikových táborů za hranicemi EU, což vyžaduje, aby donucovací orgány mezi sebou více spolupracovaly.

Závažná trestná činnost a teroristické činy mohou vážně poškodit oběti, způsobit hospodářské škody velkého rozsahu a oslabit pocit bezpečí, bez něhož nemohou lidé účinně požívat svých svobod a práv jako jednotlivci.

Podle odhadů studie zveřejněné v roce 2009⁴ pro Mezinárodní organizaci práce činily ztráty, které utrpěly oběti nucené práce a obchodu s lidmi v podobě ušlé mzdy v roce 2007 v průmyslových ekonomikách 2 508 368 218 USD. V celosvětovém měřítku to bylo celkem 19 598 020 343 USD.

Výroční zpráva za rok 2010 o stavu drogové problematiky v Evropě, kterou vypracovalo Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, poukazuje na globální povahu drogového problému a na rostoucí a závažné škody, které jsou s tím spojeny. Tím, že oslabuje sociální rozvoj a je živnou půdou pro korupci a organizovanou trestnou činnost, představuje pro Evropskou unii reálnou hrozbu. Každoročně dochází v EU ke zhruba 1 000 úmrtím spojeným s kokainem. Počet uživatelů opiátů v Evropě se odhaduje na 1,35 milionu.

¹ Posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v Evropské unii 2009 vypracované Europolem.

² Eurostat 36/2009.

³ Zpráva Europolu o situaci a vývoji terorismu v Evropě z roku 2010.

⁴ Measuring the costs of coercion to workers in forced labour (vyčíslení dopadu nátlaku na pracovníky v případě nucené práce); Vinogradova, De Cock, Belser .

Pokud jde o hospodářské a společenské dopady drog, činily v roce 2008 podle zpráv 22 členských států EU celkové výdaje spojené s nedovolenými drogami 4,2 miliardy EUR.

Další studie, vypracovaná ministerstvem vnitra Spojeného království⁵, měřila náklady vzniklé z předvídání trestné činnosti, jako jsou výdaje na obranu, náklady vzniklé v důsledku trestného činu, jako je fyzický a psychický dopad na oběť a hodnota odcizeného majetku, a dále náklady vzniklé v reakci na trestný čin, včetně nákladů na systém trestního soudnictví. V roce 2003 činily tyto náklady 36 166 000 000 GBP.

Čtyři z pěti Evropanů si přejí, aby EU zasahovala proti organizovanému zločinu a terorismu energičtěji⁶.

V reakci na hrozbu, kterou závažná trestná činnost a terorismus představují, a na odstranění kontrol na vnitřních hranicích na základě Schengenské úmluvy přijala EU opatření ke shromažďování a výměně osobních údajů mezi donucovacími a dalšími orgány. I když se tato opatření ukázala jako užitečná, zaměřují se spíše na údaje spojené s osobami, které již jsou podezřelé, tj. na osoby, které jsou donucovacím orgánům „známé“. Příklady těchto opatření jsou Schengenský informační systém (SIS)⁷, Schengenský informační systém druhé generace (SIS II)⁸, Vízový informační systém (VIS)⁹ a očekávaný systém vstupu/výstupu.

Ve svém „Přehledu o správě informací v prostoru svobody, bezpečnosti a práva“¹⁰ Komise poskytla analýzu těchto opatření a poukázala na potřebu intenzivnější spolupráce mezi donucovacími orgány, pokud jde o cestující mezinárodních letů do a z členských států, včetně systematictějšího využívání údajů obsažených v jejich jmenné evidenci cestujících pro účely prosazování práva. „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“¹¹ rovněž vyzývá Komisi, aby předložila návrh pro využívání údajů jmenné evidence cestujících k prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání terorismu a závažné trestné činnosti.

Údaje jmenné evidence cestujících jsou neověřené informace poskytnuté cestujícími, které jsou shromažďovány a uchovávány v rezervačních a odbavovacích systémech dopravců pro jejich komerční účely. Obsahují několik různých druhů informací, jako jsou termíny cesty a cestovní itinerář, informace o jízdence, kontaktní údaje, údaje o cestovní agentuře, u níž byla letenka rezervována, o prostředcích použitých při platbě, dále číslo sedadla a údaje o zavazadlech.

Donucovací orgány mohou údaje jmenné evidence cestujících používat několika způsoby:

reaktivně: Mohou je využít při vyšetřování, trestním stíhání, odhalování sítí poté, co byl trestný čin spáchán. Aby měly donucovací orgány možnost vyhledávat v údajích v dostatečné

⁵ The economic and social costs of crime against individuals and households 2003/04 (ekonomické a sociální dopady trestné činnosti pro jednotlivce a domácnosti 2003/04).

⁶ Pravidelný Eurobarometr 71, příloha, s. 149.

⁷ Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Úř. věst. 239, 22.9.2000, s. 19 (Úř. věst. 239, 22.9.2000, s. 19).

⁸ Nařízení (ES) č. 1987/2006, rozhodnutí 2007/533/SVV, nařízení (ES) č. 1986/2006.

⁹ Rozhodnutí Rady 2004/512/ES, nařízení (ES) č. 767/2008, rozhodnutí Rady 2008/633/SVV. Viz také Prohlášení o boji proti terorismu, Evropská rada, 25.3.2004.

¹⁰ KOM(2010) 385.

¹¹ Dokument Rady 17024/09 ze dne 2.12.2009.

míře zpětně, je v těchto případech zapotřebí stanovit odpovídající dobu uchovávání těchto údajů donucovacími orgány.

v reálném čase: Údajů lze využít před příjezdem nebo odjezdem cestujících k prevenci trestné činnosti, ke sledování nebo zatýkání osob před tím, než je trestný čin spáchán, ihned po jeho spáchání nebo ve chvíli, kdy je páčán. V těchto případech jsou údaje nezbytné pro porovnání na základě předem určených hodnotících kritérií pro identifikaci podezřelého, který byl dříve „neznámou“ osobou, a pro porovnání s různými databázemi hledaných osob a předmětů.

proaktivně: Údaje lze použít k analýze a vytváření hodnotících kritérií, které mohou být poté použity pro posouzení cestujících před příjezdem nebo odjezdem. Aby bylo možno provádět tuto analýzu s významem pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti, je zapotřebí stanovit odpovídající dobu uchovávání údajů donucovacími orgány.

Systematičtější shromažďování, používání a uchovávání údajů jmenné evidence cestujících s ohledem na mezinárodní lety za podmínky přísných záruk ochrany osobních údajů by posílily prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti a jsou, jak je vysvětleno dále, nutné k potírání těchto hrozeb pro bezpečnost a k omezení škod, které v jejich důsledku vznikají.

Využívání údajů jmenné evidence cestujících však v současné době na úrovni EU není regulováno. Přestože systém jmenné evidence cestujících do této chvíle zavedl pouze omezený počet členských států, většina z nich údaje jmenné evidence cestujících používá k prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti nesystematicky nebo na základě všeobecných pravomocí udělených policii nebo jinými orgánům. V EU systémem jmenné evidence cestujících již disponuje Spojené království, zatímco Francie, Dánsko, Belgie, Švédsko a Nizozemsko ještě nezavedly příslušné právní předpisy a ani v současné době používání údajů jmenné evidence cestujících netestují. Několik dalších členských států zavedení systémů jmenné evidence cestujících zvažuje. Uvedená vnitrostátní opatření se liší v několika ohledech, včetně účelu systému, doby uchovávání údajů, struktury systému, zeměpisného rozsahu a druhů dopravy, na něž se vztahuje. Rovněž je velice pravděpodobné, že jakmile bude v uvedených členských státech přijat regulační rámec pro používání údajů jmenné evidence cestujících v plném rozsahu, budou platit vzájemně se lišící pravidla pro ochranu údajů a opatření zajišťující bezpečnost předávání údajů. V důsledku toho by mohlo vzniknout 27 výrazně se lišících systémů. Výsledkem toho by byla nerovnováha v úrovni ochrany osobních údajů v EU, bezpečnostní mezery, zvýšené náklady a právní nejistota pro letecké dopravce i cestující.

Cílem návrhu je tedy harmonizovat ustanovení členských států o povinnostech pro letecké dopravce, kteří provozují lety mezi třetí zemí a územím alespoň jednoho členského státu, v souvislosti s předáváním údajů jmenné evidence cestujících příslušným orgánům za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Návrh nevyžaduje, aby letečtí dopravci od cestujících shromažďovali další informace nebo aby jakékoliv údaje uchovávali. Nevyžaduje také, aby cestující poskytovali další údaje kromě těch, které se již leteckým dopravcům poskytují.

Uvedené právní povinnosti je třeba leteckým dopravcům uložit z těchto důvodů.

Zaprvé, údaje ve jmenné evidenci cestujících umožní donucovacím orgánům identifikovat osoby, které byly dříve „neznámé“, tj. osoby, které nebyly dříve podezřelé z účasti na závažné trestné činnosti a terorismu, ale u nichž analýza údajů naznačuje, že by do této trestné činnosti mohly být zapojeny, a měly by proto být příslušnými orgány dále zkoumány. Identifikace těchto osob donucovacím orgánům pomáhá předcházet závažné trestné činnosti a odhalovat ji, včetně teroristických trestných činů. K tomu je nutné, aby donucovací orgány používaly údaje jmenné evidence cestujících jak v reálném čase, kdy jmennou evidenci cestujících porovnají na základě předem stanovených hodnotících kritérií, jež určují, které dříve „neznámé osoby“ by měly být dále zkoumány, tak proaktivně za účelem analýzy a vytvoření hodnotících kritérií.

Z analýzy jmenné evidence cestujících lze například vyvodit nejčastější trasy cest pro obchod s lidmi nebo drogami, což se může stát součástí hodnotících kritérií. Díky kontrole údajů jmenné evidence cestujících z hlediska těchto kritérií je možné trestným činům předejít nebo je odhalit. Konkrétním příkladem z členského státu je případ, kdy analýza údajů jmenné evidence cestujících vedla k odhalení skupiny obchodníků s lidmi, kteří pro své cesty vždy používali stejnou trasu. Pachatelé používali falešné dokumenty pro registraci k letu v rámci EU a pravé dokumenty k paralelní registraci k jinému letu směřujícímu do třetí země. Teprve z letištní haly nastoupili do letadla směřujícího do země EU. Bez jmenné evidence cestujících by tuto síť obchodující s lidmi nebylo možné odhalit.

Kombinace proaktivního používání údajů jmenné evidence cestujících a používání v reálném čase tak donucovacím orgánům umožňuje řešit hrozbu závažné trestné činnosti a terorismu z perspektivy odlišné od zpracování jiných kategorií osobních údajů: jak je uvedeno dále, zpracování osobních údajů, jež jsou k dispozici donucovacím orgánům na základě stávajících a plánovaných opatření na úrovni EU, jako je směrnice o předběžných informacích o cestujících¹², Schengenský informační systém (SIS) a Schengenský informační systém druhé generace (SIS II), jim neumožňuje identifikovat „neznámé“ podezřelé tak, jako analýza údajů jmenné evidence cestujících.

Zadruhé, údaje jmenné evidence cestujících pomáhají donucovacím orgánům při prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání závažné trestné činnosti, včetně teroristických trestných činů, poté, co byly spáchány. K tomu je nutné, aby donucovací orgány používaly údaje jmenné evidence cestujících *v reálném čase* a porovnávaly je s různými databázemi „známých“ osob a hledaných předmětů. Rovněž je třeba používat údaje jmenné evidence cestujících reaktivně s cílem získat důkazy a případně zjistit společníky pachatelů trestné činnosti a odhalit zločinecké sítě.

Například informace o kreditních kartách, které jsou součástí údajů jmenné evidence cestujících, umožňují donucovacím orgánům zjistit a prokázat vazby mezi určitou osobou a známým pachatelem trestné činnosti či zločineckou organizací. Příkladem z členského státu je případ rozsáhlého obchodu s lidmi a drogami, jenž se týkal jednoho z členských států a třetí země. Kartely dovážely drogy do několika destinací v Evropě. Využívali „polykačů drog“, kteří byli sami oběťmi obchodu s lidmi. Pachatelé byli zjištěni díky údajům obsaženým ve jmenné evidenci cestujících, když zakoupili letenky pomocí odcizených kreditních karet. To vedlo k jejich zatčení v dotčeném členském státě. Na základě toho bylo vytvořeno kritérium, díky němuž došlo k několika dalším zatčením v dalších členských státech a třetích zemích.

¹² Směrnice (ES) č. 2004/82 ze dne 29. srpna 2004.

Používání údajů jmenné evidence cestujících před příjezdem umožňuje donucovacím orgánům posoudit a blíže zkoumat pouze ty osoby, které mohou podle objektivních hodnotících kritérií a předchozích zkušeností nepravděpodobněji představovat hrozbu pro bezpečnost. To usnadňuje cestování všech ostatních cestujících a snižuje riziko toho, že by byli podrobováni zkoumání poté, co vstoupili na území EU, na základě nezákonných kritérií, jako je státní příslušnost nebo barva pleti, které mohou donucovací orgány, včetně celníků a pohraniční stráže, chybně spojovat s riziky pro bezpečnost.

Navrhovaná opatření zahrnují shromažďování a zpracování údajů jmenné evidence cestujících donucovacími orgány, a mají tudíž dopad na právo na soukromí a na ochranu údajů. V zájmu zajištění souladu se zásadami proporcionality je oblast působnosti návrhu, jak je vysvětleno dále, důsledně omezena a obsahuje přísné záruky ochrany údajů.

Nezbytnost používat údaje jmenné evidence, byť omezeným způsobem a za podmínky splnění přísných záruk ochrany údajů, podporuje řada faktických prvků, jak uvádí posouzení dopadů připojené k tomuto návrhu. Vzhledem k neexistenci harmonizovaných ustanovení týkajících se shromažďování a zpracování údajů jmenné evidence na úrovni EU, nejsou k dispozici podrobné statistiky ohledně rozsahu, v jakém tyto údaje pomáhají při prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání závažné trestné činnosti a terorismu. Nutnost používat údaje jmenné evidence cestujících však podporují informace ze třetích zemí i ze členských států, které již údaje jmenné evidence cestujících pro účely vynucování práva používají.

Ze zkušeností uvedených zemí vyplývá, že používání údajů jmenné evidence vedlo k zásadnímu pokroku v boji proti určitým drogám, proti obchodu s lidmi a terorismu a umožnilo lepší pochopení struktury a fungování teroristických a dalších zločineckých sítí. Pokud jde o drogy, uvedly členské státy, že k zabavení došlo ve většině případů díky použití údajů jmenné evidence v reálném čase a proaktivním způsobem. Belgie uvedla, že v roce 2009 došlo k zabavení drog v 95 % případů výlučně nebo převážně díky zpracování údajů jmenné evidence cestujících. Podle zpráv ze Švédska bylo v roce 2009 na zpracování údajů jmenné evidence výlučně nebo převážně založeno 65–75 % případů zabavení drog. To představuje 278,6 kg kokainu a další množství heroinu a jiných drog. Podle informací Spojeného království bylo za 6 měsíců v roce 2010 výlučně nebo převážně díky zpracování údajů jmenné evidence cestujících zabaveno 212 kg kokainu a 20 kg heroinu.

• Obecné souvislosti

Dne 6. listopadu 2007 Komise přijala návrh rámcového rozhodnutí Rady o používání jmenné evidence cestujících pro účely vynucování práva¹³ (dále jen „návrh z roku 2007“). Tento návrh byl podrobně projednáván v pracovních skupinách Rady a pokrok, jehož bylo v těchto diskusích dosaženo, podpořila Rada pro spravedlnost a vnitřní věci na zasedáních v lednu, červenci a listopadu 2008. Diskuse o návrhu v pracovních skupinách umožnily dosažení konsensu ohledně většiny jeho ustanovení¹⁴.

V důsledku vstupu v platnost Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) dne 1. prosince 2009 se návrh Komise, který v té době ještě nebyl přijat Radou, stal zastaralým. Stávající návrh nahrazuje návrh z roku 2007 a je založen na ustanoveních SFEU. Přihlíží k doporučení Evropského parlamentu uvedeným v jeho usnesení z listopadu 2008¹⁵ a odráží poslední vývoj

¹³ KOM(2007) 654.

¹⁴ Dokument Rady 5618/2/09 REV 2, 29.6.2009.

¹⁵ P6_TA(2008) 0561.

rozhovorů v pracovních skupinách Rady v roce 2009. Přihlíží rovněž ke stanoviskům evropského inspektora ochrany údajů¹⁶, pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29¹⁷ a Agentura pro lidská práva¹⁸.

- **Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu**

Údaje jmenné evidence cestujících se liší od předběžných informací o cestujících a neměly by s nimi být zaměňovány. Předběžné informace o cestujících jsou životopisné údaje převzaté ze strojově čitelné části cestovního pasu a uvádějí jméno, místo narození a státní příslušnost dané osoby, číslo a datum skončení platnosti pasu. Od údajů jmenné evidence se tedy liší a jejich rozsah je omezenější.

V Evropské unii se používání předběžných informací o cestujících řídí směrnicí o předběžných informacích o cestujících¹⁹. Podle této směrnice jsou předběžné informace o cestujících dány k dispozici orgánům hraniční kontroly na základě žádosti jednotlivých členských států pouze v případě letů vstupujících na území EU a pro účely zdokonalení hraničních kontrol a boje proti nedovolenému přistěhovalectví. I když je jejich používání pro účely vynucování práva směrnicí dovoleno, pouze jsou-li splněna zvláštní kritéria. Ačkoliv tedy předběžné informace o cestujících v některých případech donucovacími orgány jsou používány pro zajištění podezřelých a hledaných osob používány jsou, uplatnění nacházejí především při ověřování totožnosti a jako nástroj správy hranic. Předběžné informace o cestujících navíc donucovacím orgánům neumožňují provádět posouzení cestujících, a neusnadňují tedy odhalení dosud „neznámých“ pachatelů trestných činů nebo teroristů.

Cílem **Schengenského informačního systému (SIS)** je zachovat v rámci schengenského prostoru veřejnou bezpečnost, včetně vnitrostátní bezpečnosti. SIS je centralizovaným informačním systémem, jenž je tvořen vnitrostátní složkou každého zúčastněného státu a technickou podpůrnou jednotkou ve Francii. Členské státy mohou vést záznamy o osobách, o jejichž zatčení za účelem vydání se žádá, o cizincích, kterým je odepřen vstup, o pohřešovaných osobách, svědcích nebo osobách, které mají být předvolány před soud, osobách a vozidlech, jež mají být podrobeny dalším kontrolám, o ztracených či odcizených vozidlech, dokumentech a střelných zbraních a podezřelých bankovkách.

Vízový informační systém (VIS) usiluje o řešení dvou problémů: jeho účelem je pomáhat při zavádění společné vízové politiky tím, že usnadňuje přezkum žádostí o víza a kontroly na vnějších hranicích, a zároveň přispívá k prevenci hrozeb pro vnitřní bezpečnost členských států. Jde o centralizovaný informační systém, jenž je tvořen vnitrostátní součástí každého zúčastněného státu a technickou podpůrnou jednotkou ve Francii. VIS bude využívat systém pro porovnávání biometrických prvků k zajištění spolehlivého porovnávání otisků prstů a bude uplatňován také na vnějších hranicích EU k ověřování totožnosti držitelů víz. Bude obsahovat údaje o žádostech o víza, fotografie, otisky prstů, související rozhodnutí vízových orgánů a vazby mezi souvisejícími žádostmi.

Předběžné informace o cestujících, SIS a VIS jsou tedy používány především jako nástroje k ověření totožnosti a ke správě hranic a jsou užitečné pouze tehdy, je-li podezřelý znám. Při

¹⁶ Úř. věst. C 110, 1.5.2008.

¹⁷ Stanovisko č. 145 ze dne 5.12.2007.

¹⁸ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

¹⁹ Směrnice (ES) č. 2004/82 ze dne 29. srpna 2004.

posuzování osob ani při odhalování „neznámých pachatelů“ trestných činů nebo teroristů však tyto nástroje užitečné nejsou.

Byly podepsány dohody, omezené na leteckou dopravu, o předávání údajů jmenné evidence cestujících v souvislosti s bojem proti terorismu a nadnárodní organizované trestné činnosti mezi EU a Spojenými státy, Kanadou a Austrálií. Tyto dohody požadují, aby letečtí dopravci, kteří shromažďují údaje cestujících ve jmenné evidenci pro vlastní komerční účely, tyto informace předávali příslušným orgánům Spojených států amerických, Kanady a Austrálie. O uvedených třech dohodách se má znovu jednat v průběhu roku 2011. O vyjednání těchto dohod požádaly také další země, konkrétně Jižní Korea a Japonsko. Komise nastínila hlavní prvky politiky EU v této oblasti ve sdělení ze dne 21. září 2010 „o globálním přístupu k přenosům údajů jmenné evidence cestujících (PNR) do třetích zemí“²⁰. Současný návrh je v naprostém souladu s politikou popsanou v uvedeném sdělení.

- **Soulad s ostatními politikami a cíli EU**

Opatření, která se přímo zabývají kroky, k nimž fyzicky dochází na hranicích, jsou Schengenský informační systém (SIS)²¹, Schengenský informační systém druhé generace (SIS II)²², Vízový informační systém (VIS)²³, očekávaný systém vstupu/výstupu a program pro registrované cestující.

I když je jmenná evidence cestujících přímo spojena s cestováním, využívá se spíše jako nástroj zpravodajských operací týkajících se trestné činnosti než jako nástroj hraničních kontrol. Údaje v ní obsažené se používají před překročením hranic a nikoliv při překračování hranic samotném. Hlavním cílem používání údajů jmenné evidence cestujících je spíše bojovat proti terorismu a závažné trestné činnosti než bojovat proti nedovolenému přistěhovatelskému a usnadňovat hraniční kontroly.

Návrh nezmění planá pravidla EU stanovící způsob, jakým jsou hraniční kontroly prováděny, či pravidla EU pro regulaci vstupu a výstupu z území Unie, a ani do nich nebude zasahovat. Návrh bude spíše existovat paralelně s těmito pravidly a ponechá je nedotčené.

- **Dopad na základní práva**

Návrh je zcela v souladu s obecným cílem vytvořit evropský prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Vzhledem k povaze navrhovaných ustanovení byl tento návrh podroben důkladnému zkoumání, jehož cílem bylo zajistit, aby byla jeho ustanovení v souladu se základními právy, a zejména s právem na ochranu osobních údajů, jež je stanoveno v článku 8 Listiny základních práv EU, jak uvádí posouzení dopadů připojené k tomuto návrhu. Návrh je rovněž v souladu s článkem 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, který zaručuje právo každého jednotlivce na ochranu osobních údajů.

Návrh je slučitelný se zásadami ochrany údajů a jeho ustanovení jsou v souladu s rámcovým nařízením Rady 2008/977/SVV o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a

²⁰ KOM(2010) 492.

²¹ Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Úř. věst. 239, 22.9.2000, s. 19).

²² Nařízení (ES) č. 1987/2006, rozhodnutí 2007/533/SVV, nařízení (ES) č. 1986/2006.

²³ Rozhodnutí Rady 2004/512/ES, nařízení (ES) č. 767/2008, rozhodnutí Rady 2008/633/SVV. Viz také Prohlášení o boji proti terorismu, Evropská rada, 25.3.2004.

justiční spolupráce v trestních věcech²⁴ (dále jen „rámcové rozhodnutí Rady 2008/977/SVV“). Patří sem to, že je jednotlivcům poskytnuto právo na přístup, právo na opravu, výmaz nebo blokování a také právo na náhradu škody a soudní přezkum. V zájmu dodržení zásady proporcionality dále existují oblasti, kde návrh stanoví přísnější pravidla ochrany údajů než rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV.

Konkrétně, oblast působnosti návrhu je přísně omezena a donucovací orgány mohou používat údaje jmenné evidence pouze za účelem boje proti trestným činům specifikovaným na vyčerpávajícím seznamu, na které se navíc v daném členském státě musí vztahovat trest odnětí svobody v délce nejméně tři roky. S cílem zajistit, aby bylo zpracování údajů nevinných osob a osob, které nejsou podezřelé ze spáchání trestného činu, co nejvíce omezeno, byla navíc některá hlediska působnosti návrhu týkající se vytvoření a uplatnění hodnotících kritérií dále omezena na závažné trestné činy, které jsou také nadnárodní povahy, tj. jsou svou podstatou spojeny s cestováním a tedy se zpracovávanými druhy údajů. Návrh dovoluje uchovávat údaje jmenné evidence cestujících po dobu nepřekračující 5 let, po jejímž uplynutí musí být údaje vymazány. Tyto údaje musí být navíc po velmi krátké době 30 dní anonymizovány, jelikož po jejím uplynutí je možné proaktivní používání údajů jmenné evidence cestujících založené na anonymizovaných údajích. Shromažďování a používání citlivých údajů, které přímo nebo nepřímo odhalují rasový nebo etnický původ dané osoby, její náboženské či filozofické přesvědčení, politické názory, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální orientaci, je zakázáno. Návrh rovněž stanoví, že rozhodnutí členského státu, která mají na danou osobu nepříznivé právní účinky nebo ji závažným způsobem poškozují, nesmí být přijímána pouze na základě automaticky zpracovaných údajů jmenné evidence cestujících. Taková rozhodnutí navíc nesmí být za žádných okolností založena na rasovém nebo etnickém původu dané osoby, jejím náboženském či filozofickém přesvědčení, politických názorech, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální orientaci. Dopravci musí dále předávat údaje jmenné evidence cestujících výlučně tzv. metodou „dodávání“, což znamená, že členské státy nebudou mít k jejich informačním systémům přístup. Údaje jmenné evidence cestujících mohou být předány členskými státy do třetích zemí za velice omezených podmínek a pouze v individuálních případech. V zájmu zajištění efektivity a vysoké úrovně ochrany údajů musí členské státy zajistit, aby za poskytování poradenství a sledování způsobu, jakým jsou údaje jmenné evidence zpracovávány, odpovídal nezávislý vnitrostátní orgán dozoru (orgán pro ochranu údajů). Požaduje se také, aby členské státy zřídily jediný útvar (složka pro informace o cestujících), který by odpovídal za zpracování a ochranu údajů. Veškeré zpracování údajů jmenné evidence cestujících musí být pro účely ověření zákonnosti zpracovávání údajů, vlastní kontroly a zajištění nezbytné neporušenosti, řádného zabezpečení údajů a odpovědnosti za zpracování údajů zaprotokolováno nebo zdokumentováno složkou pro informace o cestujících. Členské státy musí rovněž zajistit, aby byli cestující jasně a přesně informováni o shromažďování údajů jmenné evidence a o jejich právech.

Kromě souladu s platnými pravidly a zásadami pro ochranu údajů proto návrh obsahuje řadu prvků zajišťujících slučitelnost se zásadou proporcionality a zaručuje vysokou úroveň ochrany základních práv.

²⁴ Úř. věst. L 350, 30.12.2008, s. 60.

2. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Konzultace zúčastněných stran

Metody konzultací, hlavní cílová odvětví a obecný profil respondentů

Komise pro účely přípravy návrhu z roku 2007 konzultovala všechny zúčastněné subjekty na základě dotazníku v prosinci 2006. Tento dotazník byl zaslán všem členským státům, orgánům pro ochranu údajů členských států, evropskému inspektorovi ochrany údajů, Sdružení evropských leteckých společností (AEA), Americkému sdružení leteckých dopravců (ATA), Mezinárodnímu sdružení leteckých dopravců (IACA), Evropskému sdružení regionálních leteckých společností (ERA) a Mezinárodnímu sdružení leteckých dopravců (IATA). Odpovědi byly shrnuty v posouzení dopadů, který byl přiložen k návrhu z roku 2007. Komise v návaznosti na to pozvala členské státy na setkání v jehož průběhu si jejich jednotliví zástupci mohli vyměnit názory.

Po přijetí návrhu z roku 2007 došlo ke zveřejnění stanovisek všech zúčastněných subjektů. Evropský parlament přijal usnesení o tomto návrhu dne 20. listopadu 2008²⁵. Členské státy vyjádřily svá stanoviska prostřednictvím diskusí v pracovních skupinách Rady²⁶. Stanoviska vydal rovněž evropský inspektor ochrany údajů²⁷, pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29²⁸ a Agentura pro lidská práva²⁹.

Shrnutí odpovědí

Hlavní kritika, vyjádřená v usnesení Evropského parlamentu, se týkala potřeby navrhovaných opatření, která nebyla dostatečně prokázána. Parlament zpochybnil, zda návrh splňuje požadavky, jež by odůvodňovaly zásah do práva na ochranu údajů. Parlament v usnesení vyjádřil znepokojení nad tím, že nebyl posouzen přínos návrhu v souvislosti s dalšími iniciativami týkajícími se hranic. Pokud jde o ochranu údajů, požadoval Parlament jasné omezení účelu a důraz na to, aby přístup k údajům jmenné evidence cestujících měly pouze zvláštní orgány. Parlament rovněž vyjádřil znepokojení nad tím, že navrhovaná metoda, kdy by byly údaje jmenné evidence cestujících automaticky posuzovány s použitím předem stanovených hodnotících kritérií založených na faktech, představuje velice široké použití údajů, a zdůraznil, že toto posuzování by nikdy nemělo vést k „profilování“ na základě citlivých údajů.

Pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29 se domnívá, že návrh je nepřiměřený a že by mohl vést k porušení práva na ochranu údajů. Upozornil na problematiku ochrany osobních údajů, jelikož se rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV nezabývá vnitrostátním zpracováním údajů. Pracovní skupina vyjádřila přesvědčení, že potřeba návrhu není nedostatečně prokázána, že doba uchovávání údajů (13 let) je nepřiměřená a že by pro předávání údajů měla být používána pouze metoda „dodávání“.

²⁵ P6_TA (2008)0561.

²⁶ Dokument Rady 17024/09 ze dne 2.12.2009.

²⁷ Úř. věst. C 110, 1.5.2008.

²⁸ Společné stanovisko k návrhu rámcového rozhodnutí Rady o používání jmenné evidence cestujících (PNR) pro účely vynucování práva předloženém Komisí dne 6. listopadu 2007 (WP 145 ze dne 5.12.2007), http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp145_en.pdf.

²⁹ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

Evropský inspektor ochrany údajů zpochybnil, zda je prokázána nezbytnost a přiměřenost návrhu, jelikož se návrh týká shromažďování údajů nevinných osob. Kritizoval návrh, jelikož přispívá ke „společnosti dohledu“, a zpochybnil režim ochrany údajů, neboť rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV se nezabývá vnitrostátním zpracováním údajů. Evropský inspektor ochrany údajů konkrétně navrhl lépe vymezit orgány, které by měly přístup k údajům jmenné evidence cestujících a podmínky pro přenos údajů do třetích zemí.

Agentura pro lidská práva rovněž zastávala stanovisko, že nutnost ani přiměřenost návrhu nebyly dostatečně prokázány, a vyjádřila přesvědčení, že je potřeba, aby návrh uváděl více záruk, které by bránily profilování na základě citlivých údajů.

Stanoviska k návrhu vydala rovněž některá sdružení leteckých společností, konkrétně Mezinárodní sdružení leteckých dopravců (IATA) a Sdružení evropských leteckých společností (AEA). Tato sdružení kritizovala především decentralizovanou strukturu návrhu a zdůraznila, že centralizované shromažďování údajů by mělo finanční výhody pro dopravce. Kritizovala rovněž volbu metody „dodávání“ a požadovala, aby byla volba předávání údajů ponechána na dopravcích.

Proces konzultací měl na tento legislativní návrh velký dopad. I když několik zúčastněných subjektů o nezbytnosti používání údajů jmenné evidence cestujících nebylo přesvědčeno, všechny se shodly na tom, že jsou právní předpisy na úrovni EU vhodnější než vytváření vzájemně se lišících vnitrostátních systémů jmenné evidence cestujících. Konzultace rovněž vedly k omezení účelu používání údajů na boj proti teroristickým trestným činům a závažné trestné činnosti a k omezení působnosti návrhu na leteckou dopravu. Byl zvolen přísný režim ochrany údajů se stanovením konkrétní doby uchovávání údajů a zákaz používání citlivých údajů, jako jsou údaje o rasovém nebo etnickém původu osoby, jejím náboženském nebo filozofickém přesvědčení, jejích politických názorech, členství v odborových organizacích nebo její sexuální orientaci. Byla upřednostněna metoda „dodávání“ a také přísná omezení, pokud jde o další předávání údajů do třetích zemí.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nebylo třeba využít externích odborných konzultací.

- **Posouzení dopadů**

Komise provedla posouzení dopadů uvedené v pracovním programu³⁰.

V posouzení dopadů byly zkoumány čtyři hlavní možnosti, z nichž každá měla dvě varianty:

V rámci možnosti opatření A nedochází k řešení otázky na úrovni EU a je zachován současný stav.

Varianta opatření B se zabývá strukturou systému pro shromažďování a zpracování údajů jmenné evidence cestujících, přičemž se nabízí varianta B.1: decentralizované shromažďování a zpracování údajů členskými státy, a varianta B.2, centralizované shromažďování údajů na úrovni EU.

³⁰ SEK(2011) 132.

Možnost opatření C řeší omezení účelu navrhovaných opatření a nabízí verzi C.1, tedy přístup za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti, a verzi C.2, tedy přístup za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti a dosahování dalších cílů politik.

Možnost opatření D se zabývá druhy dopravy, na něž by se navrhovaná opatření měla vztahovat, přičemž varianta D.1 by se vztahovala pouze na letecké dopravce a varianta D.2 by se vztahovala na letecké, námořní i železniční dopravce.

Možnosti opatření byly posouzeny na základě těchto kritérií: bezpečnost v EU, ochrana osobních údajů, náklady pro veřejné orgány, náklady pro dopravce/hospodářská soutěž na vnitřním trhu a stimulace globálního přístupu.

Posouzení dopadů došlo k závěru, že nelepší možností opatření je legislativní návrh platný pro letecké cestování s decentralizovaným shromažďováním údajů za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a další závažné trestné činnosti (tedy kombinace variant B1, C1 a D1). To by zvýšilo bezpečnost v EU a zároveň omezilo dopad na ochranu osobních údajů na minimum a zachovalo náklady na přijatelné výši.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

• Shrnutí navrhovaných opatření

Cílem návrhu je harmonizovat ustanovení členských států o povinnostech pro letecké dopravce, kteří provozují lety mezi třetí zemí a územím alespoň jednoho členského státu, v souvislosti s předáváním údajů jmenné evidence cestujících příslušným orgánům za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Veškeré zpracování údajů jmenné evidence cestujících na základě tohoto návrhu bude v souladu s pravidly pro ochranu údajů stanovenými v rámcovém rozhodnutí 2008/977/SVV.

• Právní základ

SFEU, a zejména čl. 82 odst. 1 písm. d) a čl. 87 odst. 2 písm. a).

• Zásada subsidiarity

Donucovacím orgánům musí být poskytnuty účinné nástroje k boji proti terorismu a závažné trestné činnosti. Jelikož závažná trestná činnost a teroristické trestné činy mají jistou souvislost s mezinárodním cestovním ruchem, potřebují příslušné orgány k ochraně vnitřní bezpečnosti EU používat údaje obsažené ve jmenné evidenci cestujících. Šetření za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti vykonávané příslušnými orgány členských států navíc do značné míry závisí na mezinárodní a přeshraniční spolupráci.

Kvůli volnému pohybu osob v rámci *schengenského* prostoru je pro předejití slabým místům v bezpečnosti nezbytné, aby údaje jmenné evidence cestujících shromažďovaly, zpracovávaly a vyměňovaly si všechny členské státy. Toto opatření díky kolektivnímu a soudržnému postupu přispěje ke zvýšení bezpečnosti EU.

Opatření na úrovni EU pomohou zajistit harmonizovaná ustanovení o zajištění ochrany údajů v členských státech. Různé systémy členských států, které již podobné mechanismy vytvořily nebo tak učiní v budoucnosti, mohou mít nepříznivý dopad na letecké dopravce, jelikož ti mohou být nuceni splňovat několik potenciálně odlišných vnitrostátních požadavků, například pokud jde o druhy předávaných informací a podmínky, za nichž musí být informace členskými státy poskytovány. Tyto rozdíly mohou bránit účinné spolupráci mezi členskými státy za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti.

Protože cílů tohoto návrhu nelze uspokojivě dosáhnout na úrovni členských států a může jich být lépe dosaženo na úrovni Unie, lze vyslovit závěr, že EU je oprávněna a nachází se v lepší pozici, aby tak učinila než členské státy jednající samostatně. Návrh je proto v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii.

- **Zásada proporcionality**

Navrhované systematické shromažďování, analýza a uchovávání údajů jmenné evidence cestujících s ohledem na lety z třetích zemí do EU a naopak by za podmínky přísných záruk ochrany osobních údajů posílily prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti a napomohly k potírání těchto hrozeb pro bezpečnost jsou nutné.

Oblast působnosti návrhu je omezena na prvky, které vyžadují harmonizovaný přístup EU, včetně vymezení způsobů, jakým může být jmenná evidence cestujících používána členskými státy, prvky údajů, které je třeba shromažďovat, účely, k nimž smějí být tyto informace používány, sdělování údajů mezi složkami pro jmennou evidenci cestujících členských států a technické podmínky tohoto sdělování.

Navrhovaným opatřením je směrnice. Volba decentralizovaného systému znamená, že si členské státy mohou vybrat, jak zřídí svůj systém jmenné evidence cestujících, a mohou samy rozhodnout o jeho technických aspektech.

V souladu se zásadou proporcionality podle článku 5 Smlouvy o EU tento návrh nepřekračuje rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.

- **Volba nástroje**

Navrhovaný nástroj: směrnice.

Jiné prostředky by nebyly přiměřené z tohoto důvodu:

Cílem opatření je sblížení právních předpisů členských států, takže žádný jiný nástroj než směrnice by nebyl vhodný.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet EU.

5. DALŠÍ INFORMACE

- **Simulace, pilotní fáze a přechodné období**

Návrh stanoví přechodné období v podobě dvouletého období k provedení směrnice. Existovat bude také nadnárodní shromažďování údajů jmenné evidence cestujících, jehož cílem bude shromažďování údajů všech letů po dobu šesti let od vstupu směrnice v platnost.

- **Územní působnost**

Návrh směrnice bude určen členským státům. Použití směrnice na Spojené království, Irsko a Dánsko bude stanoveno v souladu s ustanoveními protokolů 21 a 22 připojených ke Smlouvě o fungování Evropské unie.

- **Přezkum / revize / ustanovení o skončení platnosti**

Návrh zahrnuje doložku, jež požaduje přezkum fungování směrnice čtyři roky po datu jejího provedení do vnitrostátní práva a zvláštní přezkum možného rozšíření oblasti působnosti směrnice, tak aby se vztahovala na údaje jmenné evidence cestujících na letech na území EU.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o používání údajů ze jmenné evidence cestujících pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 1 písm. d) a čl. 87 odst. 2 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

po předání návrhu legislativního aktu parlamentům jednotlivých členských států,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru³¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů³²,

po konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 6. listopadu 2007 Komise přijala návrh rámcového rozhodnutí Rady o používání jmenné evidence cestujících pro účely vynucování práva³³. Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 se však návrh Komise, který v té době ještě nebyl přijat Radou, stal zastaralým.
- (2) „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“³⁴ vyzývá Komisi, aby předložila návrh pro využívání údajů jmenné evidence cestujících k prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání terorismu a závažné trestné činnosti.
- (3) Komise nastínila některé hlavní prvky politiky Unie v této oblasti ve sdělení ze dne 21. září 2010 „o globálním přístupu k přenosům údajů jmenné evidence cestujících do třetích zemí“³⁵.

³¹ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³² Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

³³ KOM(2007) 654.

³⁴ Dokument Rady 17024/09 ze dne 2.12.2009.

³⁵ KOM(2010) 492.

- (4) Směrnice Rady 2004/82/ES ze dne 29. dubna 2004 o povinnosti dopravců předávat údaje o cestujících³⁶ reguluje předávání předběžných informací o cestujících leteckými dopravci příslušným vnitrostátním orgánům s cílem zlepšit hraniční kontroly a bojovat proti nezákonnému přistěhovalectví.
- (5) Údaje jmenné evidence cestujících jsou nezbytné k účinné prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti, a tudíž vedou k posílení vnitřní bezpečnosti.
- (6) Údaje jmenné evidence cestujících pomáhají donucovacím orgánům v prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání závažných trestných činů, včetně teroristických trestných činů, tím, že jsou porovnávány s různými databázemi hledaných osob a předmětů s cílem zajistit důkazy a případně nalézt spolupachatele a odhalit zločinecké sítě.
- (7) Údaje jmenné evidence cestujících umožní donucovacím orgánům identifikovat osoby, které byly dříve „neznámé“, tj. osoby, které nebyly dříve podezřelé z účasti na závažné trestné činnosti či terorismu, u nichž však analýza údajů naznačuje, že mohou být do této trestné činnosti zapojeny, a měly by proto být příslušnými orgány dále zkoumány. Používáním údajů jmenné evidence cestujících mohou donucovací orgány reagovat na hrozbu závažné trestné činnosti a terorismu z jiné perspektivy, než je zpracování ostatních kategorií osobních údajů. Pro zajištění toho, aby bylo zpracování údajů nevinných osob a osob, které nejsou podezřelé ze spáchání trestného činu, co nejvíce omezeno, by však aspekty používání údajů jmenné evidence cestujících týkající se tvorby a uplatňování hodnotících kritérií měly být dále omezeny na závažné trestné činy, které jsou zároveň nadnárodní povahy, tj. jsou svou podstatou spojeny s cestováním a tedy se zpracovávanými druhy údajů.
- (8) Zpracování osobních údajů musí být přiměřené vzhledem ke zvláštnímu bezpečnostnímu cíli, jenž tato směrnice sleduje.
- (9) Používání jmenné evidence cestujících společně s předběžnými informacemi o cestujících má v některých případech přínos spočívající v tom, že tyto údaje pomohou členským státům ověřit totožnost jednotlivce, a hodnotí se tak pro oblast vynucování práva.
- (10) Pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti je proto nezbytné, aby ustanovení, jež ukládá povinnosti leteckým dopravcům, kteří provozují mezinárodní lety na území nebo z území jednoho či více členských států Evropské unie, zavedly všechny členské státy.
- (11) Letečtí dopravci již shromažďují a zpracovávají údaje jmenné evidence cestujících pro vlastní komerční účely. Tato směrnice by neměla leteckým dopravcům ukládat žádnou povinnost shromažďovat nebo uchovávat další údaje o cestujících ani cestujícím ukládat povinnost poskytovat žádné další údaje kromě těch, které již leteckým dopravcům poskytují.

³⁶ Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 24.

- (12) Definice teroristických trestných činů by měla být převzata z článků 1 až 4 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV o boji proti terorismu³⁷. Definice závažné trestné činnosti by měla být převzata z článku 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/JHA ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy³⁸. Členské státy však smí vyjmout méně závažné trestné činy, u nichž by s přihlédnutím k jejich systému trestního soudnictví zpracování údajů jmenné evidence cestujících podle této směrnice nebylo v souladu se zásadou proporcionality. Definice závažné nadnárodní trestné činnosti by měla být převzata z článku 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV a z Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.
- (13) V zájmu jasnosti a nižších nákladů pro letecké dopravce by údaje jmenné evidence cestujících je třeba, aby byly předávány jedinému určenému útvaru (složce pro informace o cestujících) v příslušném členském státě.
- (14) Obsah veškerých seznamů požadovaných údajů jmenné evidence cestujících, které mají být složce pro informace o cestujících poskytovány, je třeba vypracovat tak, aby objektivně odrážel legitimní potřeby veřejných orgánů pro účely prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti, čímž se zlepší vnitřní bezpečnost v rámci Unie a ochrání základní práva občanů, jmenovitě právo na soukromí a ochranu osobních údajů. Tyto seznamy by neměly obsahovat žádné osobní údaje, které by mohly odhalit rasový nebo etnický původ osoby, její náboženské nebo filozofické přesvědčení, její politické názory, členství v odborových organizacích nebo údaje týkající se zdraví nebo sexuální orientace. Údaje jmenné evidence cestujících by měly obsahovat informace o rezervaci a cestovní trase, které příslušným orgánům umožňují identifikovat cestující v letecké dopravě, kteří představují hrozbu pro vnitřní bezpečnost.
- (15) V současnosti jsou dostupné dvě možné metody předávání údajů: metoda „dobývání“, v jejímž rámci příslušné orgány ze státu, který údaje požaduje, mohou zasáhnout (vstoupit) do rezervačního systému leteckého dopravce a získat („dobýt“) opis požadovaných údajů, a metoda „dodávání“, v jejímž rámci letečtí dopravci předají („dodají“) požadované údaje jmenné evidence cestujících orgánu, který je požaduje, což leteckým dopravcům umožňuje kontrolovat, které údaje jsou poskytovány. Má se zato, že metoda „dodávání“ nabízí vyšší stupeň ochrany údajů a měla by být povinná pro všechny letecké dopravce.
- (16) Komise velmi oceňuje pokyny Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) týkající se jmenné evidence cestujících. Tyto pokyny by tudíž měly být základem pro přijímání podporovaných datových formátů pro předávání údajů jmenné evidence cestujících leteckými dopravci členskými státy. To je důvodem, aby tyto podporované datové formáty i příslušné protokoly platné pro předávání údajů leteckými dopravci byly přijaty v souladu s poradním postupem stanoveným v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. [.....].
- (17) Členské státy by měly přijmout všechna nezbytná opatření, aby leteckým dopravcům splnění jejich povinností podle této směrnice umožnily. Členské státy by měly pro

³⁷ Úř. věst. L 164, 22.6.2002, s. 3. Rozhodnutí pozměněné rámcovým rozhodnutím Rady 2008/919/SVV ze dne 28. listopadu 2008, Úř. věst. L 330, 9.12.2008, s. 21.

³⁸ Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1.

letecké dopravce, kteří nesplní své povinnosti, pokud jde o předávání údajů jmenné evidence cestujících, stanovit odrazující, účinné a přiměřené sankce, včetně finančních sankcí. V případě opakovaného závažného protiprávního jednání, které by zpochybnilo základní cíle této směrnice, mohou tyto sankce výjimečně zahrnovat opatření, jako je odstavení, zadržení a zabavení dopravních prostředků nebo dočasné pozastavení či odejmutí provozní licence.

- (18) Každý členský stát by měl být odpovědný za posuzování potenciálních hrozeb spojených s teroristickými trestnými činy a závažnou trestnou činností.
- (19) Vzhledem k právu na ochranu osobních údajů a k právu na nediskriminaci by neměla být přijímána žádná rozhodnutí, která mají na danou osobu nepříznivý právní účinek nebo ji závažně poškozují pouze z důvodu automatického zpracování údajů jmenné evidence cestujících. Takové rozhodnutí navíc nesmí být za žádných okolností založeno na rasovém nebo etnickém původu dané osoby, jejím náboženském či filozofickém přesvědčení, politických názorech, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální orientaci.
- (20) Členské státy by měly sdílet s ostatními členskými státy údaje jmenné evidence cestujících, které obdrží, pokud je toto předání nezbytné pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti. Ustanoveními této směrnice by neměly být dotčeny ostatní nástroje Unie týkající se výměny informací mezi policií a soudními orgány, včetně rozhodnutí Rady 2009/371/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol)³⁹ a rámcového rozhodnutí Rady 2006/960/SVV ze dne 18. prosince 2006 o zjednodušení výměny operativních a jiných informací mezi donucovacími orgány členských států Evropské unie⁴⁰. Tato výměna údajů jmenné evidence cestujících mezi donucovacími orgány a soudními orgány by se měla řídit pravidly policejní a soudní spolupráce.
- (21) Doba uchování údajů jmenné evidence cestujících by měla být přiměřená účelům prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Vzhledem k povaze údajů a jejich používání je nezbytné, aby byly údaje jmenné evidence cestujících uchovávány po dobu dostačující k provedení analýzy a k používání při vyšetřování. Aby se zabránilo nepřiměřenému používání údajů, je nezbytné po počátečním období údaje anonymizovat a zpřístupňovat pouze za velice přísných a omezených podmínek.
- (22) Pokud byly konkrétní údaje jmenné evidence cestujících předány příslušnému orgánu a jsou používány v rámci konkrétních vyšetřování trestných činů nebo stíhání, je třeba, aby se uchovávání těchto údajů příslušným orgánem řídilo vnitrostátním právem daného členského státu, a to bez ohledu na dobu uchovávání údajů stanovenou touto směrnicí.
- (23) Vnitrostátní zpracování údajů jmenné evidence cestujících v každém členském státě složkou pro informace o cestujících a příslušnými orgány by se mělo řídit normami pro ochranu osobních údajů stanovenými podle vnitrostátního práva daného členského státu, které jsou v souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/977/SVV ze dne 27.

³⁹ Úř. věst. L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁴⁰ Úř. věst. L 386, 29.12.2006, s. 89.

listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech⁴¹ (dále jen „rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV“).

- (24) S přihlédnutím k právu na ochranu osobních údajů, by měla být práva subjektů údajů týkající se zpracování jejich údajů jmenné evidence cestujících, jako je právo na přístup, právo na opravu, výmaz a blokování, jakož i práva na náhradu újmy a soudní opravné prostředky, v souladu s rámcovými rozhodnutími 2008/977/SVV.
- (25) S přihlédnutím k právu cestujících být informováni o zpracování jejich osobních údajů by členské státy měly zajistit, aby byly cestujícím poskytovány přesné informace o shromažďování údajů jmenné evidence cestujících a o předávání těchto údajů složce pro informace o cestujících.
- (26) Předávání údajů jmenné evidence cestujících členskými státy do třetích zemí by mělo být povolováno pouze v jednotlivých případech a mělo by probíhat v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/977/SVV. Pro zajištění ochrany osobních údajů by toto předávání osobních údajů mělo podléhat dalším požadavkům ohledně účelu předávání, totožnosti přijímajícího orgánu a úrovně ochrany údajů v dané třetí zemi.
- (27) Vnitrostátní orgán dozoru, který byl zřízen v rámci provádění rámcového rozhodnutí 2008/977/SVV, by měl rovněž odpovídat za poskytování poradenství a sledování způsobu, jakým jsou ustanovení této směrnice uplatňována a prováděna.
- (28) Tato směrnice nemá vliv na možnost členských států stanovit podle jejich vnitrostátního práva systém pro shromažďování a zpracování údajů jmenné evidence cestujících za jinými účely, než jsou účely specifikované v této směrnici, nebo od jiných dopravců, než jsou dopravci specifikováni v této směrnici, pokud jde o vnitřní lety podléhající souladu s relevantními ustanoveními týkajícími se ochrany osobních údajů, a to za předpokladu, že tyto vnitrostátní právní předpisy respektují *acquis* Unie. Problematika shromažďování údajů jmenné evidence cestujících o vnitřních letech by v budoucnosti měla být podrobena dalším úvahám.
- (29) V důsledku právních a technických rozdílů mezi vnitrostátními ustanoveními týkajícími se zpracování osobních údajů, včetně jmenné evidence cestujících, se letečtí dopravci potýkají a budou potýkat s různými požadavky, pokud jde o typy informací, které mají být předávány, i o podmínky, za kterých tyto informace musí být poskytnuty příslušným vnitrostátním orgánům. Tyto rozdíly mohou bránit účinné spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti.
- (30) Jelikož cílů této směrnice nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států a lze jich lépe dosáhnout na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení výše uvedeného cíle.
- (31) Tato směrnice dodržuje základní práva a zásady Listiny základních práv Evropské unie, a zejména právo na ochranu osobních údajů, právo na soukromí a právo na nediskriminaci, která jsou chráněna články 8, 7 a 21 Listiny, a musí být podle toho

⁴¹ Úř. věst. L 350, 30.12.2008, s. 60.

provedena. Tato směrnice je slučitelná se zásadami ochrany osobních údajů a její ustanovení jsou v souladu se rámcovým rozhodnutím 2008/977/SVV. V zájmu dodržení zásady proporcionality tato směrnice navíc ve zvláštních oblastech stanoví přísnější pravidla ochrany údajů než rámcové rozhodnutí 2008/977/SVV.

- (32) Oblast působnosti směrnice je maximálně omezena, umožňuje uchovávání údajů jmenné evidence cestujících po dobu nepřekračující 5 let, po jejímž uplynutí musí být údaje vymazány. Údaje musí být anonymizovány po velice krátké době, shromažďování a používání citlivých údajů je zakázáno. V zájmu účinnosti a vysoké úrovně ochrany údajů musí členské státy zajistit, aby za poskytování poradenství a sledování způsobu, jakým jsou údaje jmenné evidence zpracovány, odpovídal nezávislý vnitrostátní kontrolní orgán (orgán pro ochranu údajů). Veškeré zpracování údajů jmenné evidence cestujících musí být pro účely ověření zákonnosti zpracovávání údajů, vlastní kontroly a zajištění nezbytné neporušenosti a zabezpečení zpracování údajů zaprotokolováno nebo zdokumentováno. Členské státy musí rovněž zajistit, aby byli cestující jasně a přesně informováni o shromažďování údajů jmenné evidence a o jejich právech.
- (33) [V souladu s článkem 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska, pokud jde o prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice] NEBO [Aniž je dotčen článek 4 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska, pokud jde o prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, se tyto členské státy neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná].
- (34) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice není pro Dánsko závazná ani použitelná,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice upravuje předávání údajů jmenné evidence cestujících na mezinárodních letech na území členských států a z tohoto území leteckými dopravci, zpracování těchto údajů, včetně jejich shromažďování, používání a uchovávání členskými státy a vzájemné výměny mezi nimi.
2. Údaje jmenné evidence cestujících shromažďované v souladu s touto směrnicí smí být zpracovávány pouze pro tyto účely:

- (a) prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti podle čl. 4 odst. 2 písm. b) a c); a
- (b) prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné nadnárodní trestné činnosti podle čl. 4 odst. 2 písm. a) a d).

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „leteckým dopravcem“ podnik letecké dopravy s platnou provozní licencí nebo rovnocenným dokladem, který mu umožňuje provozovat leteckou přepravu cestujících;
- b) „mezinárodním letem“ jakýkoliv plánovaný či neplánovaný let leteckého dopravce, jenž má být zahájen ve třetí zemi a ukončen na území alespoň jednoho členského státu, nebo má být zahájen z území členského státu Evropské unie s konečným místem určení ve třetí zemi, a to včetně letů s přestupem a tranzitních letů;
- c) „jmennou evidencí cestujících“ evidence cestovních požadavků každého cestujícího, která obsahuje všechny potřebné informace, jež umožňují rezervujícím a zúčastněným leteckým dopravcům zpracovávat a kontrolovat rezervace u každé cesty rezervované jakýmkoliv cestujícím nebo jeho jménem bez ohledu na to, zda je uvedena v rezervačních systémech, kontrolních systémech odletů (DCS) nebo jiných rovnocenných systémech poskytujících stejné funkce;
- d) „cestujícím“ každá osoba, kromě členů posádky, která je nebo má být se souhlasem dopravce letecky přepravena;
- e) „rezervačními systémy“ vnitřní inventarizační systémy leteckého dopravce, ve kterých jsou údaje jmenné evidence cestujících shromažďovány pro zpracování rezervací;
- f) „metodou dodávání“ metoda, kterou rámci letečtí dopravci předávají požadované údaje jmenné evidence cestujících do databáze orgánu, který je požaduje;
- g) „teroristickými trestnými činy“ trestné činy podle vnitrostátního práva uvedené v článcích 1 až 4 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV;
- h) „závažnou trestnou činností“ trestné činy podle vnitrostátního práva uvedené v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV, které lze potrestat podle vnitrostátního práva daného členského státu trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody v délce nejméně tři roky. Členské státy však mohou vyjmout ty méně závažné trestné činy, u nichž by s přihlédnutím k jejich systému trestního soudnictví zpracování údajů jmenné evidence cestujících podle této směrnice nebylo v souladu se zásadou proporcionality;
- i) „závažnou nadnárodní trestnou činností“ trestné činy podle vnitrostátního práva uvedené v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV, které lze potrestat

podle vnitrostátního práva daného členského státu trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody v délce nejméně tři roky, a pokud:

- i) jsou spáchány ve více než jednom státě,
- ii) jsou spáchány v jednom státě, ale významná část přípravy, plánování, řízení nebo kontroly činu proběhla v jiném státě;
- iii) jsou spáchány v jednom státě, ale zahrnují organizovanou zločineckou skupinu zapojenou do trestné činnosti ve více než jednom státě, nebo
- iv) jsou spáchány v jednom státě, ale mají významné účinky v jiném státě.

KAPITOLA II

POVINNOSTI ČLENSKÝCH STÁTŮ

Článek 3

Složka pro informace o cestujících

1. Každý členský stát zřídí nebo určí orgán příslušný pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažných trestných činů či pobočku tohoto orgánu jako svou „složku pro informace o cestujících“ odpovědnou za shromažďování údajů jmenné evidence cestujících od leteckých dopravců, za jejich uchovávání, analýzu a předávání výsledků analýzy příslušným orgánům uvedeným v článku 5. Pracovníci této složky mohou být vysláni z příslušných veřejných orgánů.
2. Dva nebo více členských států může zřídít nebo pověřit jediný orgán, který slouží jako složka pro informace o cestujících. Taková složka pro informace o cestujících se zřídí v jednom ze zúčastněných států a je považována za vnitrostátní složku pro informace o cestujících všech takto zúčastněných členských států. Zúčastněné členské státy se dohodnou na podrobných pravidlech pro provoz této složky pro informace o cestujících a dodržují požadavky stanovené v této směrnici.
3. Každý členský stát oznámí Komisi, že byla vytvořena složka pro informace o cestujících do jednoho měsíce od jejího vzniku, a své prohlášení může kdykoliv aktualizovat. Komise tyto informace včetně aktualizací zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Zpracování údajů jmenné evidence cestujících

1. Údaje jmenné evidence cestujících předávané leteckými dopravci podle článku 6 týkající se mezinárodních letů, které přistávají nebo odlétají z území členského státu jsou shromažďovány složkou pro informace o cestujících daného členského státu. V

případě, že údaje jmenné evidence cestujících obsahují údaje nad rámec toho, co je uvedeno v příloze, složka pro informace o cestujících tyto údaje ihned po obdržení vymaže.

2. Složka pro informace o cestujících zpracovává údaje jmenné evidence cestujících pouze pro tyto účely:
 - (a) pro posuzování cestujících před jejich plánovaným příletem do nebo odletem z členského státu za účelem identifikace osob, které mohou být zapojeny do teroristického trestného činu nebo závažné nadnárodní trestné činnosti a které by měly příslušné orgány uvedené v článku 5 dále prověřit. Při provádění takových posouzení může složka pro informace o cestujících zpracovat údaje ze jmenné evidence cestujících na základě předem stanovených kritérií; Členské státy zajistí, aby byl pozitivní výsledek automatického zpracování individuálně přezkoumán neautomatickými prostředky s cílem ověřit, zda je nezbytné, aby příslušný orgán podle článku 5 přijal opatření;
 - (c) pro posuzování cestujících před jejich plánovaným příletem do nebo odletem z členského státu za účelem identifikace osob, které se mohou být zapojeny do teroristického trestného činu nebo závažné trestné činnosti a které by měly příslušné orgány uvedené v článku 5 dále prověřit. Při provádění takových posouzení rizika může složka pro informace o cestujících porovnat údaje ze jmenné evidence cestujících s příslušnými databázemi, včetně mezinárodních nebo vnitrostátních databází či vnitrostátních obdob evropských databází o hledaných osobách či předmětech nebo osobách či předmětech, o nichž byl proveden záznam, a to v souladu s evropskými, mezinárodními nebo vnitrostátními předpisy, které se na tyto složky vztahují. Členské státy zajistí, aby byl pozitivní výsledek automatického zpracování individuálně přezkoumán neautomatickými prostředky s cílem ověřit, zda je nezbytné, aby příslušný orgán podle článku 5 přijal opatření;
 - (d) reakce v jednotlivých případech na řádně zdůvodněné žádosti příslušných orgánů o poskytnutí údajů ze jmenné evidence cestujících a zpracování údajů ze jmenné evidence cestujících v konkrétních případech za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti a poskytnutí výsledků tohoto zpracování příslušným orgánům;
a
 - (e) analýzy údajů ze jmenné evidence cestujících za účelem aktualizace nebo vytvoření nových kritérií pro posuzování s cílem identifikovat osoby, které mohou být zapojeny do teroristického trestného činu nebo do závažné nadnárodní trestné činnosti podle bodu a).
3. Posouzení cestujících před jejich plánovaným příletem do nebo odletem z členského státu uvedené v odst. 2 písm. a) se provádí nediskriminačním způsobem na základě kritérií pro posouzení stanovených složkou pro informace o cestujících tohoto členského státu. Členské státy zajistí, aby kritéria pro posouzení stanovila složka pro informace o cestujících ve spolupráci s příslušnými orgány uvedenými v článku 5. Takové rozhodnutí navíc nesmí být za žádných okolností založeno na rasovém nebo etnickém původu dané osoby, jejím náboženském či filozofickém přesvědčení,

politických názorech, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální orientaci.

4. Složka pro informace o cestujících daného členského státu předá údaje jmenné evidence cestujících nebo výsledky zpracování údajů jmenné evidence cestujících u osob identifikovaných v souladu s odst. 2 písm. a) a b) k dalšímu zkoumání příslušným orgánům téhož členského státu. Tato předání mohou být provedena pouze v jednotlivých případech.

Článek 5

Příslušné orgány

1. Každý členský stát přijme seznam příslušných orgánů oprávněných požadovat nebo přijímat údaje jmenné evidence cestujících nebo výsledek zpracování těchto údajů od složek pro informace o cestujících s cílem tyto informace dále přezkoumat nebo přijmout vhodné opatření za účelem prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti.
2. Mezi příslušné orgány patří orgány příslušné k prevenci, odhalování, vyšetřování nebo stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti.
3. Každý členský stát oznámí seznam svých příslušných orgánů Komisi do dvanácti měsíců po vstupu této směrnice v platnost, přičemž své oznámení může kdykoliv aktualizovat. Komise tyto informace a aktualizace zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.
4. Údaje jmenné evidence cestujících a výsledek zpracování těchto údajů obdržené složkou pro informace o cestujících mohou být dále zpracovávány příslušnými orgány členských států pouze pro účely prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti.
5. Ustanovení odstavce 4 neovlivňují pravomoci vnitrostátních donucovacích nebo justičních orgánů v případě, že dojde k odhalení nebo zjištění jiných trestných činů v průběhu donucovacího opatření následujícího po takovém zpracování.
6. Příslušné orgány členských států nepřijímají žádné rozhodnutí, které má pro osobu nepříznivé právní účinky nebo ji podstatným způsobem poškozuje, pouze na základě automatizovaného zpracování údajů jmenné evidence cestujících. Takové rozhodnutí nesmí být založeno na rasovém nebo etnickém původu dané osoby, jejím náboženském či filozofickém přesvědčení, politických názorech, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální orientaci.

Článek 6

Povinnosti leteckých dopravců

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, která zajistí, aby letečtí dopravci předávali („dodávali“) údaje jmenné evidence cestujících o cestujících definované v čl. 2 písm. c) a specifikované v příloze v rozsahu, v jakém již byly dopravcem shromážděny, do databáze vnitrostátní složky pro informace o cestujících toho členského státu, na jehož území bude mezinárodní let přistávat nebo z jehož území bude let zahájen. V případech, kdy mezinárodní let nese společné označení jednoho nebo více leteckých dopravců, povinnost předávat z evidence cestujících údaje všech cestujících daného letu by měl mít letecký dopravce, který let provozuje. V případech, kdy let zahrnuje jednu či více zastávek na letištích členských států, předá letecký dopravce údaje jmenné evidence cestujících složkám pro informace o cestujících všech dotčených členských států.

2. Letečtí dopravci tyto údaje jmenné evidence cestujících předávají elektronicky za použití společných protokolů a podporovaných datových formátů přijatých postupem podle článků 13 a 14 nebo, v případě technické poruchy, jakýmkoliv jinými vhodnými prostředky zajišťujícími odpovídající úroveň bezpečnosti:
 - a) 24 až 48 hodin před plánovaným časem odletu
 - a
 - b) bezprostředně po uzavření letu, to znamená bezprostředně po nástupu cestujících na palubu letadla připraveného k odletu, kdy již není možné, aby na palubu nastoupili další cestující.
3. Členské státy mohou leteckým dopravcům umožnit, aby předání údajů uvedené v odst. 2 písm. b) omezili na aktualizaci předání uvedeného v odst. 2 písm. a).
4. V jednotlivých případech, na žádost složky pro informace o cestujících v souladu s vnitrostátními právními předpisy předají letečtí dopravci údaje ze jmenné evidence cestujících tam, kde je časnější přístup, než je přístup zmíněný v odst. 2 písm. a), nezbytný pro reakci na zvláštní a skutečnou hrozbu spojenou s teroristickými trestnými činy nebo závažnou trestnou činností.

Článek 7

Výměna informací mezi členskými státy

1. Členské státy zajistí, aby u osob identifikovaných složkou pro informace o cestujících v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. a) a b) byl výsledek zpracování údajů jmenné evidence cestujících předán uvedenou složkou pro informace o cestujících složkám pro informace o cestujících ostatních členských států pouze v případech, kdy tato složka považuje předání za nezbytné v rámci prevence, odhalování, vyšetřování nebo stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti. Složky pro informace o cestujících přijímajících členských států předávají tyto údaje jmenné evidence cestujících nebo výsledek jejich zpracování svým příslušným orgánům.
2. Složka pro informace o cestujících členského státu má právo požádat v případě nutnosti složku pro informace o cestujících jakéhokoli jiného členského státu, aby jí poskytla údaje jmenné evidence cestujících, které dožádaná složka uchovává v databázi podle čl. 9 odst. 1, a popřípadě rovněž výsledek zpracování těchto údajů. Žádost o tyto údaje může vycházet z jakéhokoli prvku údajů nebo z jejich kombinace, jak v daném případě uzná za vhodné dožadující složka za účelem prevence, odhalování, vyšetřování nebo stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti. Složky pro informace o cestujících poskytnou požadované údaje jmenné evidence cestujících co možná nejdříve a rovněž poskytnou výsledek jejich zpracování, pokud již byl připraven podle čl. 4 odst. 2 písm. a) a b).
3. Složka pro informace o cestujících členského státu má právo požádat v případě nutnosti složku pro informace o cestujících jakéhokoli jiného členského státu, aby jí poskytla údaje jmenné evidence cestujících, které dožádaná složka uchovává v databázi podle čl. 9 odst. 2, a popřípadě rovněž výsledek zpracování těchto údajů.

Složka pro informace o cestujících může požádat o přístup ke konkrétním údajům jmenné evidence cestujících uchovávaným složkou pro informace o cestujících jiného členského státu v plné formě, bez maskování, pouze za výjimečných okolností v reakci na konkrétní hrozbu nebo v rámci konkrétního vyšetřování nebo stíhání souvisejících teroristických činů nebo závažné trestné činnosti.

4. Pouze v těch případech, kdy je to nezbytné pro prevenci bezprostředního a závažného ohrožení veřejné bezpečnosti smí příslušné orgány členského státu požádat složku pro informace o cestujících jakéhokoli jiného členského státu přímo o poskytnutí údajů jmenné evidence cestujících, které jsou uchovávány v její databázi v souladu s čl. 9 odst. 1 a 2. Tyto žádosti se týkají konkrétního vyšetřování nebo stíhání teroristických trestných činů nebo závažné trestné činnosti a musí být zdůvodněné. Složky pro informace o cestujících vyřizují tyto žádosti přednostně. Ve všech dalších případech příslušné orgány podávají žádosti prostřednictvím složky pro informace cestujících svého vlastního členského státu.
5. Výjimečně, je-li včasný přístup nezbytný zájmu reakce na konkrétní a skutečnou hrozbu související s teroristickými trestnými činy a závažné trestné činnosti, má složka pro informace o cestujících členského státu právo požadovat, aby jí složka pro informace o cestujících jiného členského státu poskytla údaje jmenné evidence cestujících o letech, které kdykoliv přistávají na území nebo odlétají z území tohoto státu.
6. Výměna informací podle tohoto článku může probíhat s použitím jakýchkoli stávajících kanálů mezinárodní spolupráce donucovacích orgánů. Pro žádosti o informace a jejich výměnu se používá jazyk užívaný pro využitý kanál. Při oznamování podle čl. 3 odst. 3 členské státy informují Komisi o náležitostech kontaktních adres, kam mohou být žádosti v naléhavých případech zasílány. Komise obdržena oznámení sdělí členským státům.

Článek 8

Předávání údajů třetím zemím

Údaje jmenné evidence cestujících a výsledek zpracování těchto údajů může členský stát předávat třetí zemi pouze v jednotlivých případech, a pouze pokud:

- a) jsou splněny podmínky stanovené v článku 13 rámcového nařízení Rady 2008/977/SVV;
- b) je předání nezbytné pro účely této směrnice specifikované v čl. 1 odst. 2 a
- c) dotyčná třetí země souhlasí s tím, že předá údaje další třetí zemi, pouze pokud je to nezbytné pro účely této směrnice uvedené v čl. 1 odst. 2 a pouze s výslovným schválením daného členského státu.

Článek 9

Doba uchování údajů

1. Členské státy zajistí, aby údaje jmenné evidence cestujících poskytnuté leteckými dopravci složce pro informace o cestujících byly uchovány v databázi při složce pro informace o cestujících po dobu 30 dní od jejich předání složce pro informace o cestujících prvního členského státu, na jehož území mezinárodní let vstupuje nebo z něj odlétá.
2. Po uplynutí doby 30 dní od předání údajů jmenné evidence cestujících složce pro informace o cestujících uvedené v odstavci 1 se údaje uchovávají v databázi při složce pro informace o cestujících po další období pěti let. Během tohoto období musí být všechny prvky, které by mohly sloužit k identifikaci cestujícího, k němuž se vztahují, maskovány. Takto anonymizované údaje jsou přístupné pouze omezenému počtu pracovníků složky pro informace o cestujících, kteří jsou specificky pověřeni prováděním analýzy údajů jmenné evidence cestujících a vypracováváním hodnotících kritérií podle čl. 4 odst. 2 písm. d). Přístup k údajům jmenné evidence cestujících v plném rozsahu uděluje pouze vedoucí složky pro informace o cestujících pro účely čl. 4 odst. 2 písm. c) a pouze v případech, kdy se lze rozumně domnívat, že je to nezbytné pro účely vyšetřování a pro reakci na konkrétní a skutečnou hrozbu nebo riziko nebo pro konkrétní vyšetřování či stíhání.

Pro účely této směrnice, mezi prvky údajů, které by mohly sloužit k identifikaci cestujících, jichž se týkají, a které by měly být filtrovány a maskovány, patří:

 - jméno, včetně jmen dalších cestujících ve jmenné databázi a počet cestujících v evidenci, kteří cestují společně,
 - adresa a kontaktní informace,
 - obecné poznámky ohledně toho, že jsou obsaženy jakékoliv informace, které by mohly vést k identifikaci cestujícího, jehož se jmenná evidence cestujících týká, a
 - jakékoliv sebrané předběžné informace o cestujících.
3. Členské státy zajistí, aby byly údaje jmenné evidence cestujících po uplynutí doby uvedené v odstavci 2 vymazány. Tato povinnost se netýká případů, kdy byly konkrétní údaje jmenné evidence cestujících předány příslušnému orgánu a jsou používány v rámci konkrétního trestního vyšetřování a stíhání a kdy se uchovávání takových údajů příslušným orgánem řídí vnitrostátními právními předpisy daného členského státu.
4. Výsledky porovnání podle čl. 4 odst. 2 písm. a) a b) si složka pro informace o cestujících ponechá pouze na dobu nezbytnou k tomu, aby mohla uvědomit příslušné orgány o pozitivním výsledku. Pokud se později prostřednictvím ručního ověření prokáže, že je výsledek automatického porovnání negativní, i přesto se uloží, aby se vyloučila možnost dalších „falešných“ pozitivních výsledků, na maximální dobu tří let, pokud podkladové údaje ještě nebyly vymazány v souladu s odstavcem 3 po uplynutí 5 let, což je případ, kdy se protokol uchovává dokud nejsou vymazány podkladové údaje.

Článek 10

Sankce ukládané leteckým dopravcům

Členské státy v souladu se svými vnitrostátními předpisy zajistí, aby byly ukládány odrazující, účinné a přiměřené sankce, včetně finančních sankcí, těm leteckým dopravcům, kteří nepředávají údaje požadované touto směrnicí v míře, ve které již tyto údaje shromáždili, nečiní tak v požadovaném formátu nebo jinak porušují vnitrostátní ustanovení přijatá v souladu s touto směrnicí.

Článek 11

Ochrana osobních údajů

1. Každý členský stát stanoví, že pokud jde o zpracování osobních údajů podle této směrnice, mají všichni cestující stejné právo na přístup, právo na opravu, výmaz nebo blokování a také právo na náhradu škody a soudní přezkum, jako jsou práva, která byla upravena v rámci vnitrostátního provádění článků 17, 18, 19 a 20 rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV. Platí tudíž ustanovení článků 17, 18, 19 a 20 rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.
2. Každý členský stát stanoví, že ustanovení přijatá v rámci vnitrostátního práva při provádění článků 21 a 22 rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV, pokud jde o důvěrnost zpracovávání a bezpečnost údajů, se vztahují také na veškeré zpracování osobních údajů podle této směrnice.
3. Veškeré zpracování údajů jmenné evidence cestujících, které odhalují rasový nebo etnický původ dané osoby, její náboženské či filozofické přesvědčení, politické názory, odborovou příslušnost, zdraví nebo sexuální orientaci, je zakázáno. V případě, že složka pro informace o cestujících obdrží údaje jmenné evidence cestujících, které tyto informace odhalují, dojde k okamžitému výmazu těchto údajů.
4. Veškeré zpracování údajů jmenné evidence cestujících prováděné leteckými dopravci, veškeré předávání údajů jmenné evidence cestujících prováděné složkou pro informace o cestujících a všechny žádosti podávané příslušnými orgány nebo složkami pro informace o cestujících členských států a třetích zemí, třebaže odmítnuté, budou zaprotokolovány nebo zdokumentovány složkou pro informace o cestujících a příslušnými orgány pro účely ověření zákonnosti zpracování údajů, vlastní kontroly a zajištění nezbytné neporušenosti a zabezpečení údajů, a to zejména vnitrostátními orgány dozoru pro ochranu údajů. Tyto protokoly se uchovávají po dobu pěti let, pokud podkladové údaje nebyly při uplynutí těchto pěti let dosud vymazány v souladu s čl. 9 odst. 3, což je případ, kdy se protokoly uchovávají dokud nejsou podkladové informace vymazány.
5. Členské státy zajistí, aby letečtí dopravci, jejich zástupci a prodejci letenek pro přepravu cestujících využívající leteckých služeb informovali cestující na mezinárodních letech v okamžiku rezervace letu a v okamžiku koupě letenky jasně a přesně o ustanovení týkajícím se předávání údajů jmenné evidence cestujících složce pro informace o cestujících, o účelech zpracování těchto údajů, o době uchovávání údajů, jejich možném používání k prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání

teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti, o možnosti výměny a sdílení těchto údajů a o jejich právech na ochranu osobních údajů, a zejména o právu podat stížnost vnitrostátnímu orgánu dozoru pro ochranu údajů, který si zvolí. Stejně informace musí členské státy poskytnout veřejnosti.

6. Veškeré předávání údajů jmenné evidence cestujících složkou pro informace o cestujících a příslušnými orgány soukromým stranám v členských státech nebo ve třetích zemích je zakázáno.
7. Aniž jsou dotčena ustanovení článku 10, přijmou členské státy vhodná opatření, kterými zajistí uplatňování ustanovení této směrnice, a zejména určí účinné, přiměřené a odrazující sankce, které se uplatní v případě porušení předpisů přijatých na základě této směrnice.

Článek 12

Vnitrostátní orgány dozoru

Každý členský stát stanoví, že vnitrostátní orgán dozoru zřízený v rámci provádění článku 25 rámcového rozhodnutí 2008/977/SVV odpovídá také za poskytování poradenství a sledování způsobu, jakým jsou ustanovení přijatá členskými státy podle této směrnice uplatňována a prováděna na jeho území. Platí další ustanovení článku 25 rámcového rozhodnutí 2008/977/SVV.

KAPITOLA IV

PROVÁDĚCÍ OPATŘENÍ

Článek 13

Společné protokoly a podporované datové formáty

1. Veškeré předávání údajů jmenné evidence cestujících složkám pro informace o cestujících pro účely této směrnice se provádí elektronicky, nebo, v případě technické závedy, jakýmikoliv jinými vhodnými prostředky po dobu jednoho roku po přijetí společných protokolů a podporovaných datových formátů v souladu s článkem 14.
2. Po uplynutí doby jednoho roku od data přijetí společných protokolů a podporovaných datových formátů probíhá veškeré předávání údajů jmenné evidence cestujících leteckými dopravci složkám pro informace o cestujících s použitím bezpečných metod v podobě přijatých společných protokolů, které budou společné pro veškeré předávání, aby byla zajištěna bezpečnost údajů během předávání, a v podporovaných datových formátech, aby byla zajištěna jejich čitelnost pro všechny zúčastněné strany. Každý letecký dopravce musí vybrat a sdělit složce pro informace o cestujících ten společný protokol a datový formát, který má v úmyslu pro předávání použít.

3. Seznam schválených společných protokolů a podporovaných datových formátů vypracuje a v případě potřeby upraví Komise v souladu s postupem uvedeným v čl. 14 odst. 2.
4. Pokud přijaté společné protokoly a podporované datové formáty uvedené v odstavcích 2 a 3 nejsou k dispozici, zůstává v platnosti odstavec 1.
5. Každý členský stát zajistí, aby byla přijata nezbytná technická opatření umožňující použití společných protokolů a datových formátů do jednoho roku ode dne, kdy byly společné protokoly a podporované datové formáty přijaty.

Článek 14

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi bude nápomocen výbor (dále jen „výbor“). Uvedený výbor bude výborem ve smyslu nařízení [.../2011/EU] ze dne 16. února 2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení [.../2011/EU] ze dne 16. února 2011.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 15

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději dva roky po vstupu této směrnice v platnost. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění a srovnávací tabulku mezi těmito předpisy a touto směrnicí.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnicí nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.
2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 16

Přechodná ustanovení

K datu uvedenému v čl. 15 odst. 1, tj. dva roky od vstupu této směrnice v platnost, členské státy zajistí, aby byly shromažďovány údaje jmenné evidence cestujících nejméně u 30 % letů uvedených v čl. 6 odst. 1. Do dvou let od data uvedeného v článku 15 členské státy zajistí,

aby byly shromažďovány údaje jmenné evidence cestujících nejméně u 60 % všech letů uvedených v čl. 6 odst. 1. Členské státy zajistí, aby čtyři roky od data uvedeného v článku 15 byly shromažďovány údaje jmenné evidence cestujících u všech letů uvedených v čl. 6 odst. 1.

Článek 17

Přezkum

Na základě informací poskytnutých členskými státy provede Komise:

- a) přezkum proveditelnosti a nutnosti zahrnutí vnitřních letů do oblasti působnosti této směrnice vzhledem ke zkušenostem nabytým členskými státy, které údaje jmenné evidence cestujících u vnitřních letů shromažďují. Komise předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě do dvou let po datu uvedeném v čl. 15 odst. 1;
- b) provede přezkum fungování této směrnice a předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě do čtyř let po datu uvedeném v čl. 15 odst. 1. Tento přezkum se musí zabývat všemi prvky této směrnice se zvláštním důrazem na soulad se standardem ochrany osobních údajů, délku uchovávání údajů a kvalitu posouzení. Zahrne rovněž statistické údaje sebrané podle článku 18.

Článek 18

Statistické údaje

1. Členské státy připraví soubor statistických informací o údajích jmenné evidence cestujících poskytnutých složkám pro informace o cestujících. Tyto statistiky musí zahrnovat nejméně počet případů identifikace osob, které mohou být zapojeny do teroristického trestného činu nebo závažné trestné činnosti podle čl. 4 odst. 2 a počet navazujících akcí v oblasti vynucování práva, které byly přijaty v souvislosti s používáním údajů jmenné evidence cestujících, na leteckého dopravce a místo určení.
2. Tyto statistiky nesmí obsahovat osobní údaje. Předávají se Komisi každý rok.

Článek 19

Vztah k ostatním nástrojům

1. Členské státy mohou nadále používat dvoustranné nebo mnohostranné dohody či vzájemná ujednání o výměně informací mezi příslušnými orgány platná v době přijetí této směrnice, pokud jsou tyto dohody nebo ujednání slučitelné s cíli této směrnice.
2. Tato směrnice nemá vliv na žádné povinnosti a závazky Unie plynoucí z dvoustranných a/nebo mnohostranných dohod se třetími zeměmi.

Článek 20

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament
Předseda

Za Radu
předseda

PŘÍLOHA

Údaje jmenné evidence cestujících shromažďované leteckými dopravci

- (1) Lokalizační záznam jmenné evidence cestujících
- (2) Datum rezervace/vystavení letenky
- (3) Datum (data) zamýšlené cesty
- (4) Jméno (jména)
- (5) Adresa a kontaktní informace (telefonní číslo, e-mailová adresa)
- (6) Informace o všech způsobech platby, včetně zúčtovací adresy
- (7) Úplná trasa pro konkrétní jmennou evidenci cestujících
- (8) Informace o programu pro stálé cestující
- (9) Cestovní kancelář / zástupce cestovní kanceláře
- (10) Situace cestujícího včetně potvrzení odletu, odbavení, informací o případech, kdy se cestující nedostavil k odletu nebo kdy se cestující dostavil na letiště bez rezervace
- (11) Rozčleněné informace jmenné evidence cestujících
- (12) Obecné poznámky (včetně všech dostupných informací o nezletilých osobách mladších 18ti let bez doprovodu, jako jsou jméno a pohlaví nezletilé osoby, věk, jazyk (jazyky), kterým (kterými) hovoří, jméno a kontaktní údaje opatrovníka při odletu a vztah k nezletilému, jméno a kontaktní údaje opatrovníka při příletu a vztah k nezletilému, zástupce při odletu a příletu)
- (13) Informace o vystavení letenky, včetně čísla letenky, data vystavení letenky a jednosměrných letenek, a obsah kolonky ATFQ (Automated Ticket Fare Quote)
- (14) Číslo sedadla a jiné informace o sedadle
- (15) Informace o sdílení kódů
- (16) Veškeré informace o zavazadlech
- (17) Počet a další jména cestujících v rámci jednoho záznamu jmenné evidence cestujících
- (18) Jakékoliv sebrané předběžné informace o cestujících
- (19) Všechny známé změny záznamů jmenné evidence cestujících uvedených pod body 1 až 18